

עפ"ת 18315/01/23 - מוחמד אגבאריה נגד מדינת ישראל, מרכז פניות נהגים ארצי - משטרת ישראל, שניהם פרקליטת מחוז חיפה

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 18315-01-23 אגבאריה נ' מדינת ישראל ואח' 29 מרץ 2023

לפני: כבוד השופט אינאס סלאמה
המערער: מוחמד אגבאריה ע"י ב"כ עוה"ד איתן קנול
נגד
המשיבים: 1. מדינת ישראל
2. מרכז פניות נהגים ארצי - משטרת ישראל
שניהם ע"י פרקליטת מחוז חיפה

פסק דין

1. לפני ערעור על החלטתו של בית משפט השלום לתעבורה בחדרה, בתת"ע 9158-11-22, מיום 21.11.22, במסגרתה נדחתה בקשת המערער לביטול פסק הדין שניתן בהעדרו ביום 22.8.22, בו הושת על המערער קנס בסך 1,500 ₪. זאת, לאחר הרשעתו בעבירה של שימוש בטלפון נייד שלא באמצעות דיבורית בזמן שהרכב בתנועה, בניגוד לתקנה 28(ב)(1)(א) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן: "פסק הדין").

2. עסקינן בדו"ח הזמנה לדין שנרשם למערער ביום 15.7.21 בגין העבירה הנ"ל (להלן: "הדו"ח"). המערער ביקש להישפט על הדו"ח, והדין בעניינו נקבע ליום 22.8.22. משלא התייצב לדין, נשפט המערער בהעדר. זאת, מכוח סמכותו של בית המשפט לפי סעיף 240(א)(2) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "החסד"פ"). בהעדר הופעה, ראה בית המשפט קמא את המערער כמודה בכל העובדות שנטענו בדו"ח והחליט לדון אותו שלא בפניו ולהרשיעו בביצוע העבירה המיוחסת לו. בית המשפט קמא גזר את דינו של המערער כאמור לעיל.

3. המערער פנה אל בית המשפט קמא בבקשה לביטול השפיטה בהעדר, ובקשה זו נדחתה כאמור במסגרת ההחלטה מושא ערעור זה, מיום 21.11.22. בבקשתו הלין המערער על כך **שהוא עצמו** לא קיבל זימון למשפט, לאחר שהזימון נשלח אך ורק לבא כוחו. נטען, כי "המדובר על זמן פגרת הקיץ המלאה... ולכן התיק 'נפל בין הכיסאות' ולא נרשם מועד הדין כאמור".

4. בהחלטתו, עמד בית המשפט קמא על כי המערער זומן כדין, לאחר שהזימון נשלח על פי בקשתו

למשרד בא כוחו. בהעדר הופעה נשפט המערער בהעדר. בית המשפט קבע כי אין כל ספק בדבר קיומה של מסירה כדין וכי לא שוכנע שקיימת הצדקה לביטול פסק הדין. מה עוד, ש"הבקשה הוגשה ללא שנתמכה בתצהיר לאימות הנטען בה ואך מטעם זה דינה להימחק".

בקשה לעיון חוזר שהגיש המערער נדחתה, משנקבע כי לא נמצאה כל עילה לעיון חוזר וכי בית המשפט "קם מכיסאו".

5. המערער מאן להשלים עם החלטת בית המשפט קמא. בערעור לפניי שב והפנה להוראות סעיף 95(א) לחסד"פ, לפיו, נדרש כי הזימון למשפט יישלח הן לנאשם והן לסנגורו, במידה והנאשם מיוצג. נטען, כי המערער מעולם לא קיבל זימון ומשכך מן הדין לבטל את פסק הדין שניתן בהעדרו.

בדיון לפניי טען הסנגור, כי מאחר ורק הוא הוזמן בעוד שלמערער לא נשלח זימון, הרי שזו עילה לקבלת הערעור. זאת, על אחת כמה וכמה, כאשר המשיבה טענה בבית המשפט קמא כי הנאשם הוזמן כדין, ולא היא. הסנגור הוסיף וטען, כי "אין נוהל מסודר" במפנ"א לעניין זימון בעקבות בקשה להישפט.

6. המשיבה התנגדה לערעור. היא הפנתה למכתב של מחלקת ייעוץ וחקיקה במשרד המשפטים מיום 4.3.19, אשר נשלח למחלקת ייעוץ וחקיקה באגף התנועה של המשטרה ובו המלצה שכאשר נהג ביקש כי הזימון למשפט יישלח לכתובת בא כוחו, הדבר יבוצע בהתאם למבוקש. כך פעלה המשטרה גם בענייננו עת שלחה את הזימון לסנגור. זאת ועוד, הסנגור קיבל את הזימון אך לא טרח לעדכן את המערער ובחר שלא להתייצב בבית המשפט, ועל כן אין לו להלין אלא על עצמו.

דין והכרעה

7. לאחר שעיינתי בהודעת הערעור על נספחיה ובתיק שהתנהל לפניי בית המשפט קמא, ולאחר שנתתי דעתי לטיעוני הצדדים ולהנחיה אליה הפנתה המשיבה, לרבות בדיון שהתקיים לפניי, לא מצאתי מקום להתערב בהחלטתו של בית המשפט קמא שלא לבטל את שפיטת המערער בהעדרו.

8. בהתאם לסעיף 240(א) לחסד"פ, בעבירות לפי פקודת התעבורה, רשאי בית המשפט לראות בנאשם שלא התייצב למשפטו, כמודה בכל העובדות שנטענו בכתב האישום ולדון אותו שלא בפניו, אם הוא סבור "שלא יהיה בשפיטתו על דרך זו משום עיוות דין". על פסק דין מרשיע כאמור, חלות הוראות סעיף 130(ח) לחסד"פ.

סעיף 130(ח) לחסד"פ קובע, כהאי ליסנא: "נגזר דינו של הנאשם בחטא או בעוון שלא בפניו, רשאי בית המשפט, על פי בקשת הנדון, לבטל את הדיון לרבות את הכרעת הדין וגזר הדין אם ניתנו בהעדרו,

אם נוכח שהייתה סיבה מוצדקת לאי התייצבותו או אם ראה שהדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין...".

הנה כי כן, על אחד משני אדנים יכול בית המשפט לבסס החלטה בדבר ביטול פסק דין שניתן בהעדרו של נאשם; סיבה מוצדקת לאי ההתייצבות או מניעת עיוות דין (לדין מפורט ומורחב, ראו רע"פ 8427/17 **מדינת ישראל נ' סאלם** (25.3.2018)).

9. עיון בהחלטתו של בית המשפט קמא ובפסק הדין מגלה, כי בית המשפט קמא יישם בצורה נכונה את הוראות הדין והפסיקה בעניין זה, כך שלא מצאתי כי נפלה שגגה תחת ידו המצדיקה את התערבות ערכאת הערעור.

10. לעניין סיבת אי ההופעה, אין חולק כי המערער זומן כדין **באמצעות בא כוחו**. בנסיבות אלה, לא מצאתי כי נפל פגם כלשהו בעובדה שלא נשלח זימון מקביל **גם למערער**. בכגון דא, המשטרה פעלה על פי בקשתו של המערער כי הזימון למשפט יישלח **לבא כוחו**. התנהלות זו של המשטרה אף עולה בקנה אחד עם ההנחיה שהונחה לפניי ושהינה תוצאה של פנייה שהתקבלה במשרד המשפטים מטעם ועדת התעבורה בלשכת עורכי הדין (ראו סעיף 1 למכתב מיום 4.3.2019).

11. בכל הנוגע לסוגיית הזימון, איני סבור כי סעיף 95(א) לחסד"פ הוא הסעיף הרלוונטי לענייננו. כידוע, הודעת תשלום קנס שנמסרת לנהג מאפשרת לו להגיש בקשה להישפט. שכן, עבירת קנס היא עבירה של ברירת משפט, אשר שמה בפני הנהג את הבחירה אם לשלם את הקנס, להגיש בקשה לביטול או להודיע על רצונו להישפט (ראו סעיף 229 לחסד"פ). לאחר הגשת בקשה להישפט, נשלחת לנהג **"הזמנה למשפט"** תוך שנה מיום שנתקבלה הודעתו (סעיף 230 לחסד"פ). תקנה 43 לתקנות סדר הדין הפלילי, התשל"ד-1974 (להלן: **"התקנות"**), קובעת כיצד תיראה ההזמנה למשפט (טופס 8 שבתוספת לתקנות).

ודוק, שלב זה הינו טרם הגשת כתב האישום **לבית המשפט**. בשלב זה חלים **"סדרי אישום והמצאת מסמכים"** ייעודיים, כמפורט בסימן ד' של התקנות, שהם **"דין מיוחד"** בעניין. תקנה 43 לתקנות נכללת בסימן זה. לעומת זאת, סעיף 95 לחסד"פ מתייחס להליך בו מוגש כתב אישום ישירות לבית המשפט, שאז חל סימן ג' לתקנות. לאחר שכתב האישום מוגש כאמור, קובעת תקנה 19 לתקנות, כי על בית המשפט לקבוע מועד לתחילת המשפט. תקנה 20 לתקנות מתייחסת למועדים בהם תומצא הזמנה לנאשם **והודעה לסנגור לפי סעיף 95**.

העיתוי בו אנו נמצאים עם משלוח בקשה להישפט הינו עיתוי מוקדם יותר על ציר הזמן, ובשלב זה, האמור בסעיף 95 אינו רלוונטי. נזכיר גם את סעיף 229(א)(2) לחסד"פ המתייחס לאפשרות של הנהג להודיע על רצונו להישפט, שאז תישלח אליו הזמנה **"בדרך שנקבעה בתקנות"**. לזה בדיוק נועד סימן ד' הנ"ל.

12. משנקבע כי המערער זומן כדין באמצעות בא כוחו וכי לא נפל פגם כלשהו בעובדה כי הזימון לא נשלח גם למערער עצמו, יש לבחון את סיבת אי ההתייצבות לדין. בעניין זה נקבע לא אחת, כי שכחה, בלבול, אי רישום ביומן וכיו"ב סיבות, אין בהן כדי להוות סיבה מוצדקת לאי הופעה כמשמעותה לעיל.

די אם נפנה בעניין זה לרע"פ 9142/01 **איטליא נ' מדינת ישראל**, פ"ד נז(6) 793, 803 (2003), שם נקבע, כי:

"על-מנת לשכנע את בית-המשפט כי יש עילה טובה לביטול פסק-הדין ולהניע את גלגלי המערכת השיפוטית מחדש, האפשרות האחת היא שהמבקש יראה כי יש נימוק של ממש לאי-התייצבותו לדין. שכחה של מועד הדין לבדה, אפילו אם אירעה בתום-לב, אינה יכולה להצדיק אי-הופעה לדין [...] דין דומה יחול לגבי טעות משרדית של עורך-הדין המייצג נאשם או לגבי טעות הנובעת מחוסר תשומת-לב של הנאשם עצמו..."

13. משלא צלח המערער את החלופה של סיבה מוצדקת לאי הופעה, יש לבחון כעת את הטענה בדבר קיומו של חשש מפני עיוות דין. דא עקא, שגם בכך אין כדי להועיל למערער, שכן אין די בהעלאת טענה בעלמא, לפיה, "המערער כופר במיוחס לו בכתב האישום, וסיכויי הגנתו טובים מאוד", כדי להצביע על חשש מפני עיוות דין. גם טענה לפיה, המערער "משוכנע שלא ביצע את העבירה המיוחסת לו, כפי שמיוחס לו בכתב האישום" (כנטען בבקשה בבית המשפט קמא), היא טענה בעלמא שאינה מבוססת.

במאמר מוסגר אציין, כי בסעיף 23 לבקשה (בבית המשפט קמא), טען המערער כי כפירתו "אינה כללית אלא מתייחסת לגופו של עניין, שכן לא נהג במהירות המיוחסת לו בדו"ח". טיעון זה אינו עולה בקנה אחד עם העבירה מושא הדו"ח.

משכך, גם על האדן השני, לא ניתן לבסס את הבקשה לביטול פסק הדין.

14. למעלה מהצורך אציין, כי הטענה החלופית, לפיה עתר המערער לביטול פסק הדין כנגד תשלום הוצאות, אף דינה להידחות. חיוב בהוצאות אינו חזות הכל ואין בו כדי לאיין את התנאים שנקבעו בדין בעניין ביטול שפיטה בהעדר. אם נהפוך את החיוב בהוצאות לכלל, המשמעות, הלכה למעשה, היא החלשת עיקרון סופיות הדין דבר המנוגד לרציונל שמאחורי "**סדרי הדין המיוחדים**" החלים בעבירות תעבורה שהן עבירות קנס. מכל מקום, בענייננו, נוכח כל אשר פורט, אין מקום לקבלת הטענה החלופית לעניין החיוב בהוצאות. זאת, גם במבט על העונש שנגזר על המערער שאינו סוטה לחומרה, וודאי לא באופן קיצוני, מנורמת הענישה המקובלת בעבירה בה הורשע (והגם שעונש חמור אין בו כדי להקים חשש לעיוות דין).

15. בנסיבות אלה, דין הערעור להידחות.

המזכירות תשלח לצדדים עותק פסק הדין כמקובל.

ניתן היום, ז' ניסן תשפ"ג, 29 מרץ 2023, בהעדר הצדדים,
בהסכמתם.